

“บรรจุภัณฑ์อาหารไทย...ใครรับผิดชอบ???”

กุลฉัตร ฉัตรกุล ณ อยุธยา (kulachatrakul@gmail.com)

Chief Marketing Officer บริษัท มาร์เก็ตติ้งได้อ็อกไซด์ จำกัด

บรรจุภัณฑ์อาหารไทยมีการพัฒนามาโดยตลอด เดิมนั้นมีบรรจุภัณฑ์ที่ปราศจากพลาสติก หรือ Food Grade หรือ Biodegradable บรรจุภัณฑ์จากเยื่อพืช ขานอ้อย ไม้ ผักตบชวา แต่ก็ยังไม่มีหน่วยงานราชการใดๆ ที่เกี่ยวข้องในการควบคุมการนำเข้า วัตถุดิบในการผลิตหรือการใช้วัตถุดิบที่ปลอดภัยการผลิต เช่น กระดาษ เยื่อพืช เยื่อไม้ต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานที่ควบคุมและ กำกับดูแล ได้แก่ “สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.)” ซึ่งเรารู้กันดีว่าเป็นตำรวจเหล็กแห่งวงการอาหารและยา ยังปิดความ รับผิดชอบเลยว่า “ขนาดถุงหนังสือพิมพ์ใส่กล้วยแขกยังไม่มีใครห้ามเลย”

ความจริงก็คือว่าสำนักงานอาหารและยา (อย.) กับ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) มีบทบาทที่สำคัญอย่าง ยิ่งในการกำกับดูแลและการป้องปรามการใช้ภาชนะบรรจุภัณฑ์สำหรับการบริโภค ว่ามีการนำเข้าวัตถุดิบที่มีความปลอดภัยกันมากน้อย อย่างไร เพราะปัจจุบันบรรจุภัณฑ์เพื่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะจากขานอ้อยของไทย ได้รับความนิยมจากทั้งในไทยและ ต่างประเทศมากขึ้น จึงเริ่มมีการนำผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบ ซึ่งพบว่า **บรรจุภัณฑ์อาหารจากประเทศจีน** เริ่มมีของลอกเลียนแบบจาก ไทยโดยใช้เยื่อกระดาษเก่าที่มีโลหะหนัก (สารพิษ) มาใส่สารฟอกขาว ซึ่งอาจมีอันตรายจากสารพิษเข้ามาในตลาดของไทยเนื่องจากมี ต้นทุนต่ำ โดยบอกว่าเป็นขานอ้อยและเยื่อพืชต่างๆ เหมือนกัน โดยมีบริษัทผู้ผลิตรายใหญ่เป็นผู้นำเข้าสินค้าและไปรับรองที่ไม่น่าเชื่อถือ จากจีน มีการนำกระดาษที่เหลือจากการขายมาผลิตบรรจุภัณฑ์เคลือบพลาสติก แล้วอ้างว่าถ้าเป็น Food Grade ซึ่ง อย. ต้องเข้ามาดูแล เหมือน FDA ใน US แต่กลับอ้างว่าไม่สามารถห้ามการนำเข้าได้ ขนาดถุงกล้วยแขกยังไม่สามารถห้ามได้เลย หายนะของคนไทยจริงๆ เอ!!! แล้วใครจะต้องมีบทบาทในการควบคุม สิ่งเหล่านี้เป็นตัวแปรที่ผู้บริโภคสับสนกับการทำงานของภาครัฐมาก

กระดาษทั่วไปที่ไม่ได้ผลิตเพื่อใช้สำหรับบรรจุอาหารโดยเฉพาะ อาจมี **สารฟอกขาว** ในกระบวนการผลิตเยื่อตกค้างอยู่ เมื่อมี การนำกระดาษเหล่านี้ไปบรรจุอาหาร อาทิ การนำกระดาษถ่ายเอกสารมาผลิตเป็นกรวยน้ำดื่ม อาจมีสารเคมีละลายปะปนไปกับน้ำที่ดื่ม เข้าไปสะสมในร่างกาย มีผลทำให้ภูมิคุ้มกันของร่างกายลดลง ส่งผลต่อประสาทส่วนกลางและสมอง อาจทำให้อวัยวะทางทวารหนัก เพิ่ม โอกาสในการแท้งบุตรในหญิงตั้งครรภ์ เกิดความผิดปกติของระบบสืบพันธุ์ และก่อให้เกิดโรคต่างๆ เช่น โรคผิวหนังเรื้อรัง ไทรอยด์ ประจำเดือนผิดปกติ **อันตรายจากสารเรืองแสง (OBA)** คือสารเคมีชนิดหนึ่งที่ใส่เพื่อเพิ่มความขาวของกระดาษ มักใช้สำหรับกระดาษ สำหรับสื่อสิ่งพิมพ์ สารเรืองแสงเป็นสารเคมีอันตรายที่ละลายในน้ำได้ หลายประเทศ เช่น เยอรมันและญี่ปุ่น กำหนดให้บรรจุภัณฑ์ กระดาษสำหรับอาหารจะต้องผ่านการทดสอบสารเรืองแสง เนื่องจากสารเรืองแสงที่เป็นอนุพันธ์ของ Stilbene มีรูปร่างโมเลกุลคล้าย Hormone Estrogen ของเพศหญิง หากได้รับสาร Stilbene ในปริมาณมาก จะสะสมในร่างกาย และอาจส่งผลต่อทารกในครรภ์ และทำให้ ผู้ชายเสื่อมสมรรถภาพทางเพศได้ บรรจุภัณฑ์กระดาษสำหรับบรรจุอาหารโดยเฉพาะจะทำจากกระดาษสำหรับสัมผัสอาหาร (Food Grade) ซึ่งไม่ผ่านกระบวนการฟอกขาวและปราศจากสารเรืองแสง ดังนั้นบรรจุภัณฑ์กระดาษสำหรับบรรจุอาหารที่ปลอดภัยจะมีสีน้ำตาล ไม่ขาวสว่าง และเมื่ออยู่ภายใต้แสงจากหลอดไฟยูวีจะไม่เรืองแสง

สืบเนื่องจากเรื่องดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้เตือนมายังผู้จำหน่ายอาหารและผู้บริโภคว่าต้องถามทุก ครั้งว่าบรรจุภัณฑ์นี้ผลิตจากแหล่งใด มีมาตรการให้ตรวจสอบได้ อะไรที่เกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์อาหารจากต่างประเทศควรได้รับการ ตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเสียก่อนอย่าเพิ่งตัดสินใจซื้อ ความเป็นจริงหน่วยงานราชการไทยถ้าเล็กก็เช่นกัน ระหว่าง สคบ. กับ อย. สคบ. แนะนำให้เลือกซื้อของที่มีโรงงานผลิตในเมืองไทย แล้วใช้ของไทยจะดีกว่า ถ้าเอาความปลอดภัยของผู้บริโภคชาวไทยเป็น ที่ตั้งเรื่องราวเหล่านี้จะไม่เป็นปัญหาเลยเหมือนอย่างในประเทศอเมริกาเขาปฏิบัติกัน ผู้ผลิตคนไทยที่ได้รับมาตรฐานและความไว้วางใจ ดีกว่าเงินในตลาดโลกโดยเฉพาะเรื่องอาหารและภาชนะซื้อจากประเทศจีน แต่เยื่อพืชที่ต้องนำเข้าจากจีน แม้นปัจจุบันยังไม่เห็นหน่วยงาน

ใดในราชการไทยที่จะออกตัวมารับผิดชอบเรื่องภาชนะบรรจุภัณฑ์อาหารเลยนับว่าเป็นเรื่องที่น่าเศร้าใจและควรรีบปรับองค์กรแก้ไขกัน
อย่างยิ่งถึงขั้นตอนการขออนุญาตต่างๆ ตลอดจนบทบาทและขอบเขตว่า “ใครจะรับผิดชอบชีวิตคนไทยเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์”
